

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
Coolsingel 40
3011 AD Rotterdam

Schriftelijke vragen over ontgassingsinstallaties in de haven

Rotterdam, 8 juli 2013

Geacht college,

Vanaf 2014 geldt een verbod op varende ontgassen in de Rotterdamse haven. Maar tot 2020 blijft het ontgassen in de openlucht gedoogd worden voor schepen die aan de kade liggen. Daarmee komt in 2020 een einde aan het gedogen van deze illegale activiteit. Tot die tijd zullen schepen nog ontgassen in de buitenlucht. Vooral bewoners uit Schiedam, Vlaardingen en Hoek van Holland hebben daardoor nog jarenlang te maken met verhoogde concentraties vluchtige organische stoffen in de lucht. Het gaat onder meer om grote hoeveelheden benzeen, benzine, ethanol, nafta, aceton, kerosine, petroleum en propyleenoxide.

In antwoord op onze schriftelijke vragen van 1 november 2011 geeft het college aan dat gecontroleerd ontgassen aan de kades in de Geulhaven (beperkt) bijdraagt aan de concentraties schadelijke stoffen in de lucht in Vlaardingen. GroenLinks maakt zich daar zorgen over. Een woordvoerder van het Havenbedrijf zei twee jaar geleden dat in de Geulhaven ongeveer 600 ontgassingingen per jaar plaatsvinden. Het Centraal Bureau voor de Rijn- en Binnenvaart (CBRB) zegt in mei dit jaar dat aannames over het aantal ontgassingingen in de buitenlucht in het algemeen te conservatief worden geschat. Het zou volgens het bureau gaan om grotere hoeveelheden, ook in regio's waar spanning bestaat tussen bewoning aan de ene kant en industrie aan de andere kant. Het CBRB pleit daarom voor het snel neerzetten van dampretourinstallaties, zodat ontgassen in de buitenlucht tot het verleden gaat behoren en Nederland het risico vermijdt van ontgassingstoerisme vanuit Duitsland. Het CBRB vindt het verwerken van damp afkomstig van vracht overigens niet de *core business* van de schippers zelf (want dat is transport). De bal ligt daarmee feitelijk bij de overheid, het Havenbedrijf en bij aanbieders van vracht.

Het is mogelijk om sneller dan in 2020 veilig te ontgassen, indien in hoger tempo dampretourinstallaties worden geplaatst. GroenLinks heeft aan de sector gevraagd hoe zij aankijkt tegen versnelde uitrol van damp-terugwininstallaties in combinatie met vroegtijdige beëindiging van de huidige gedoogsituatie. Binnenvaartvervoerder Interstream Barging BV is van mening dat een totaalverbod op ontgassen (dus ook varende ontgassen op rivieren in dunbevolkt gebied) opgenomen moet worden in het CDNI-verdrag. Tot grote tevredenheid van GroenLinks maakt Rotterdam zich daar al sterk voor. Dit bedrijf vindt echter óók dat er geen einde mag komen aan de gedoogsituatie in de Rotterdamse haven zolang er nog onvoldoende ontgassingsinstallaties zijn. Volgens de rederij is op dit moment in Rotterdam slechts 1 ontgassingsinstallatie in bedrijf. Deze installatie staat op een overslagterminal en is niet altijd beschikbaar. Daarnaast kan de installatie ook maar een beperkt aantal stoffen aan. In antwoord op de eerdere schriftelijke vragen van GroenLinks (d.d. 1 nov. 2011) stelt het college overigens dat sprake is van vijftien installaties op tenminste vier terminals.

Dit brengt ons tot de volgende vragen:

1. *Bent u ermee bekend dat de sector zelf óók voorstander is van een totaalverbod op ontgassen?*

2. *Kunt u aangeven wat u sinds de beantwoording van onze schriftelijke vragen heeft ondernomen om de regels voor het ontgassen op rivieren binnen Europa uit te breiden en in het CDNI op te nemen? Wat is hiervan tot op heden het resultaat?*
3. *Op grond van welke regelgeving en/of toestemming wordt het stilliggend ontgassen aan de kade nu gedoogd in de Rotterdamse Geulhaven?*
4. *Wilt u de inhoud van een eventuele gedoogbeschikking spoedig openbaar maken, zodat onder meer bekend is wat de randvoorwaarden zijn bij de gedoogconstructie? Zo nee, waarom niet?*
5. *Is het gerucht correct dat het verbod op varend ontgassen in de Rotterdamse haven toch niet vanaf komend jaar ingaat? Zo ja, wat is daarvoor de reden?*
6. *Indien het aangekondigde verbod op varend ontgassen is opgeschort, waarom is daarover dan niet gecommuniceerd met de gemeenteraad van Rotterdam?*
7. *Is het totaalverbod op ontgassen per 2020 actueel en/of zijn er wellicht nog andere wijzigingen t.o.v. de eerdere voornemens om ontgassen tót 2020 te gedogen en daarna volledig te verbieden? Zo ja, graag een toelichting daarop.*
8. *Bent u het eens met Interstream Barging BV dat een Rotterdams verbod (in casu het stopzetten van de gedoogsituatie) op ontgassen voorafgegaan moet worden door het plaatsen van voldoende dampretourinstallaties?*
9. *Bent u het met GroenLinks eens dat het nastrevenswaardig is om ontgassen aan de kade vóór 2020 al zoveel mogelijk te beperken en zo mogelijk eerder een einde te maken aan de huidige gedoogpraktijk?*
10. *Kunt u aangeven wat het resultaat is van de gesprekken die u in het voorjaar van 2012 samen met het Havenbedrijf, Rijkswaterstaat en DCMR heeft gevoerd met diverse sleutelfiguren over dampretour -en verwerkingssystemen?*
11. *Is de constatering van Interstream correct dat in het Rotterdamse havengebied slechts één ontgassingsinstallatie actief is, deze een beperkt aantal stoffen aan kan en dat de installatie bovendien vaak bezet en dus niet beschikbaar is? Zo nee, kunt u expliciet maken waar de overige installaties staan en bent u bereid om de sector actief in te lichten over de locaties en actuele beschikbaarheid van installaties? Zo ja, hoe gaat u dat aanpakken?*
12. *Hoe verklaart u dat het Havenbedrijf gezien de opmerkingen van het Centraal Bureau voor de Rijn- en Binnenvaart kennelijk geen accuraat inzicht heeft in het aantal ontgassing in het Rotterdamse havengebied?*
13. *Kunt u zorgdragen voor een juist overzicht van het aantal ontgassing en de hoeveelheden VOS-dampen per stof, zodat een betere schatting kan worden gemaakt van de gezondheidsrisico's en tevens de toekomstige vraag naar dampretour beter ingeschat kan worden? Zo ja, wanneer kunnen wij dit verwachten?*
14. *Is het correct dat schepen met VOS-dampen vanwege het explosiegevaar een hoger havengeld betalen en dat derhalve dus een financiële incentive bestaat om juist vroegtijdig varend (illegaal) te ontgassen? Zo ja, wat gaat u hieraan doen?*

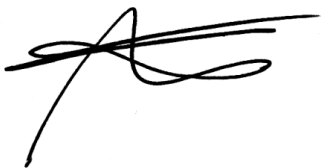
Het is bekend dat resterende gassen in schepen teruggewonnen kunnen worden. Dat zorgt niet alleen voor schonere lucht, maar ook voor hergebruik van verhandelbare producten. In Amsterdam is ervaring opgedaan met een mobiele retourinstallatie.

Dampretour kan volgens de ontwikkelaars van de techniek mogelijk winstgevend, maar zeker kostenneutraal worden gedaan. Toch komt het terugwinnen van concentraties vluchtige organische stoffen niet van de grond. Investeerders durven het niet aan, doordat zowel rederijen als eigenaren van lading niet actief meewerken aan ontgassen zolang de overheid traag is met het beëindigen van de gedoogsituatie. De overheid heeft op haar beurt moeite met verbieden, zolang er onvoldoende installaties staan. Deze kip-ei-situatie moet doorbroken worden, vindt GroenLinks.

15. *Heeft u inmiddels kennisgenomen van de resultaten van de test in Amsterdam? Wat is op grond hiervan nu uw oordeel over deze techniek?*

16. *Bent u het met het Centraal Bureau voor de Rijn- en Binnenvaart eens dat schippers niet primair zelf verantwoordelijk zijn voor het vluchtige restant van vracht van klanten, aangezien zij vervoerder zijn en niet de eigenaar van de stoffen?*
17. *Bent u het met GroenLinks eens dat schippers zonder lange wachttijd in de haven terecht moeten kunnen om dampen af te geven én dat het terugwinnen van vluchtige organische stoffen kan leiden tot een sluitende business case vanwege de verhandelbare teruggewonnen producten?*
18. *Bent u het met GroenLinks eens dat het afgeven van resterende gassen kosteloos moet zijn voor de schippers, zodat er geen perverse financiële prikkels meer bestaan om het verbod op ontgassen in de buitenlucht te omzeilen?*
19. *Bent u het met GroenLinks eens dat het goed zou zijn om het Havenbedrijf probleem eigenaar te maken en hen een leidende rol te geven in het versneld optuigen van de benodigde infrastructuur? Zo ja, hoe gaat u dat standpunt borgen?*
20. *Wilt u het Havenbedrijf de opdracht geven om zelf een dampretourbedrijf op te richten en zorg te dragen voor voldoende capaciteit, zodat het ontgassen al voor 2020 stopgezet kan worden? Zo nee, waarom niet?*
21. *Indien u geen taak weggelegd ziet voor het Havenbedrijf, wilt u dan in samenspraak met terminals en met aanbieders van vloeibare vracht zorgdragen voor voldoende retourinstallaties aan de afzonderlijke kades (en/of op één centrale locaties door een op te richten privaat bedrijf) én wilt u verantwoordelijkheid nemen voor een passend financieringsmodel in aanloop naar het totaalverbod? Zo ja, hoe gaat u dit borgen?*
22. *Wilt u de mogelijkheden onderzoeken om (overslag)bedrijven in de Rotterdamse haven die eigenaar en/of handelaar zijn van vloeibare lading te laten meebetalen aan dampretour, in geval een business case momenteel niet volledig sluitend blijkt te zijn van alle type stoffen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wilt u hiertoe op korte termijn een voorstel uitwerken?*
23. *Indien u wilt vasthouden aan 2020 voor handhaven van het ontgasverbod, bent u dan tenminste bereid om het gedogen van ontgassen eerder dan 2020 stop te zetten voor stoffen die nu al rendabel terug te winnen zijn, zoals benzeen? Zo nee, waarom niet?*
24. *Bent u bereid om jaarlijks aan de gemeenteraad te rapporteren over de voortgang van het realiseren van een totaalverbod op ontgassen in de openlucht?*

Met vriendelijke groet,

Arno Bonte